

**КОНФЕРЕНЦИЈА „WHY MUSEUMS AND TO WHOM –
MUSEUM AS FORUM AND ACTOR – WHAT IS THE ROLE
OF MUSEUMS IN CONTEMPORARY SOCIETY AND WHAT
FUTURE ROLES CAN THEY PLAY?“,
БЕОГРАД, 14–15. ДЕЦЕМБАР 2009. ГОДИНЕ**

Стокхолмски Museum of National Antiquities, неваљина организација С31 Центар за развој културе дечијих права, Амбасада Шведске у Београду и Музеј историје Југославије били су организатори међународне конференције одржане 14. и 15. децембра 2009. године у Музеју историје Југославије.

Тема конференције била је улога историје и музеја у данашњем друштву. Од музеја као места колективних сећања данас се више не очекује да приказују једну неупитну слику историје. Они постају место за сусрет и дијалог различитих тумачења и гледишта, форум и платформа за дискусије. Оно што је нарочито значајно, они ангажују разноврсну публику у креирању колективних сећања која одговарају потребама глобализованог света.

Презентације, идеје и примери добре праксе из Шведске, Холандије, Хрватске, Енглеске и Србије били су изложени кроз четири панел-дискусије. У оквиру првог панела „Why museum/New museum“ Фредрик Сванберг (Museum of National Antiquities) указао је на полемику о новим музеолошким концептима насталим током последње деценије 20. века насупрот „старим“, с нагласком на активної друштвеној улози музеја и односу с публиком. У наставку су о музеју као месту за преобликовање колективних сећања говорили Стафан Селандер (Staffan Selander, Stockholm University) и Хелена Ларсон (Helene Larsson, културни аташе Амбасаде Шведске). Изазове и тешкоће с којима се сусрела као и промене које су се током 2009. године одиграле у Музеју историје Југославије представила је Катарина Живановић, в. д. директора овог музеја. Нови пројекти као и они који су у току, попут

осмишљавања концепта нове-старе сталне поставке, уз ангажовање студена-та из ex-YU, обећавају да ће овај музеј у будућности бити место сусрета и (пре)обликовања историје која ће, за промену, имати у виду савремени живот и потребе публике.

У оквиру другог панела који се одвијао под називом „Heritage and the public“ представљено је неколико успешних пројеката: на тему баштине (Miriam Levin, Outreach Team, England), активног ангажмана музеја с подручја западног Балкана на пољу друштвене инклузије особа с инвалидитетом (Diana Walters, Cultural Heritage without Borders, Sweden) или укључивања публике у креирање изложбене поставке (Katherine Hauptman Wahlgren, Museum of National Antiquities), при чему публика представља *оне* који одлучују шта ће бити сакупљено и изложено.

Први дан конференције завршен је пројекцијом документарног филма „Cooking History“ Петера Керекеша. Другачије поимање ратова и историје 20. века базирано на 11 рецепата за спремање хране из ратних подручја од Француске, преко Балкана до Чеченије, представило је војну кухињу као модел света у којем припрема хране прераста у ратну стратегију.

Трећи панел под називом „The making and uses of history“ започео је причом о идентитетима у којој је Стафан Селандер указао на конструкције и представљање нордијског идентитета у школским уџбеницима. О увреженом стереотипу Нордијца као снажног плавокосог Викинга који на глави носи кацигу с роговима говорио је Petter Ljunggren (Museum of National Antiquities). На духовит начин осликао је проблеме с којима се, као музејски педагог, сусреће приликом посета шведских основаца и многобројних туриста који журно претражују музејске дворане у потрази за Хогаром или бар верним Срећним Едијем.

Ненад Шебек (Центар за демократију и помирење у југоисточној Европи) надовезао се на „погрешну употребу“ историје истичући како на Балкану она често представља згодно средство за буђење националних осећања, заснованих на ограниченим и суженим истинама, па самим тим, и за понављање историјских грешака.

Пилот пројекат посвећен локалној историји Крагујевца представила је Маша Аврамовић из С31 Центра за развој културе дечијих права. Фокусиран на питања како млади поимају писање, тумачење и коришћење историје и како она може бити употребљива у садашњости и будућности, пројекат је одличан модел рада с децом и младима на тему интерпретација и употреба историје.

У оквиру четвртог панела „Contemporary collecting and the potentials of difficult matters“ било је речи о савременој оријентацији шведских музеја на контекстуализовано прикупљање артефаката (Eva Silven, National Museum of Cultural History, Stockholm) као и о томе какви се резултати могу очекивати када се у процес креирања изложбе укључи публика (Helene Larsson). Оштро, али одлучно гледиште да музеји треба да „заузму став“ о важним социјалним питањима, да постану контрверзни и провокативни, заузео је

Самјуел Телин (Samuel Thelin, Malmö Museer). Приказом „Hot spot“ метода који, у суштини, представља повремене мобилне, лако преносиве и (ра)склопиве изложбе које се односе на горуће политичке, социјалне или економске проблеме, Самуел је акцендовао излагање *питања* уместо *ствари*, као пута којим се долази до нове публике и учествује у актуелним друштвеним дебатама.

На примеру покретне изложбе Музеја раскинутих веза Олинка Виштица (Hulahop Film & Art production Zagreb) приказала је директан емоционални ангажман публике. Овај специфичан музеј чува и излаже предмете који појединце подсећају на бивше љубави. Полазећи од идеје да предмети поседују холограме сећања и емоција, овим уметничким концептом је широм планете прикупљена и сачувана материјална и нематеријална баштина раскинутих љубавних веза.

Након завршне речи организаторке Хелене Ларсон, у којој је најавила наставак сарадње и будуће пројекте Амбасаде, учесници ове, више него успешне конференције наставили су дружење у Дому омладине на отварању изложбе фотографија Београда и Стокхолма „Applied Nostalgia“.

Татјана Микулић